

 This training session is funded under the 'Rights, Equality and Citizenship Programme 2014-2020' of the European Commission.

Egalitate, inteligență artificială, algoritmi și decizii automatizate

17 oct. 2022

Seminarul ERA - *Aplicarea legislației europene privind combaterea discriminării*

 Utrecht University

MONTAIGNE CENTRE
for Rule of Law and
Administration of Justice

Janneke Gerards
Profesor de drept specializat pe drepturi fundamentale

1

 Utrecht University

MONTAIGNE CENTRE
for Rule of Law and
Administration of Justice

1. Ce sunt algoritmii?

2

Tipuri de algoritmi și cum funcționează acestea

- Algoritmi bazați pe reguli
- Algoritmi bazați pe cazuistică → învățare automată, învățare profundă (*deep learning*)

Algoritmi și IA

Algoritmi bazați pe reguli | baza pentru aproape toate procesele decizionale automatizate.

Algoritmi bazați pe cazuistică | valoroși pentru recunoașterea tiparelor și pentru realizarea unor predicții.

Inteligența artificială | algoritmi de învățare independentă (de exemplu, algoritmi de învățare profundă); poate lua decizii în mod mai mult sau mai puțin autonom

2. Care este motivul și modalitatea în care algoritmii constituie un risc de discriminare?

5

Care este motivul și modalitatea pentru care aceste caracteristici generează un risc de discriminare?

Stereotipii,
prejudecăți,
subiectivitate

Tipologii de
discriminare
istorică

Inegalități
structurale

Date - proiectare

Procesul decizional
bazat pe rezultate

Planificare

Dezvoltare

6

- Factorul uman
- Factorul informațional (datele)
- Corelații, în loc de relații de cauzalitate
- Cutia neagră
- Viteză și amploare
- Responsabilitate

7

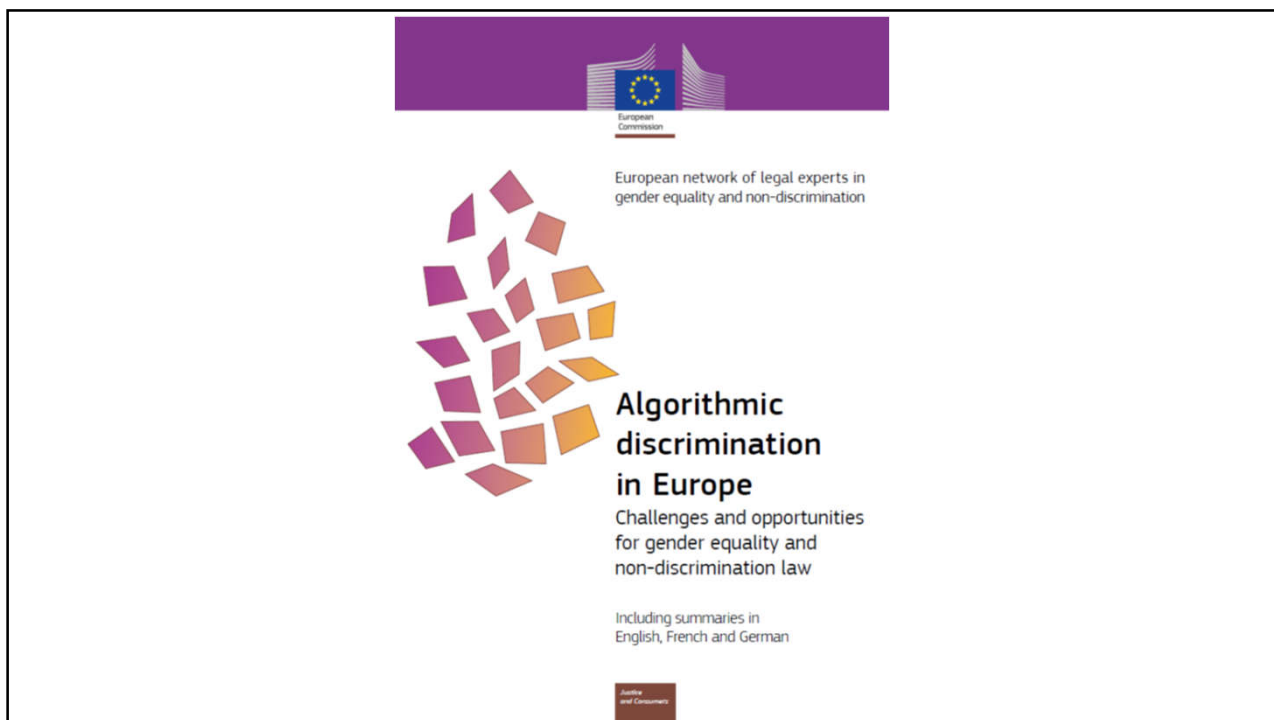
Utrecht University

MONTAIGNE CENTRE
for Rule of Law and
Administration of Justice

3. Nediscriminare: potrivită pentru scop?

8

9

Decalaje și oportunități

1. Domeniul de aplicare
2. Necorelări conceptuale
3. Probleme procedurale

Utrecht University

MONTAIGNE CENTRE
for Rule of Law and
Administration of Justice

10

1. Domeniul de aplicare

- Legislația UE reglementează în special locuri de muncă
- Nu se aplică de ex. presei, *advertising*-ului, învățământului
- Nu se aplică, de ex. lucrătorilor pe platforme online

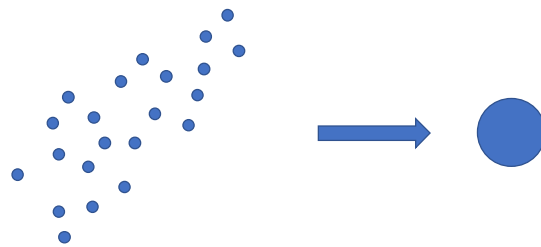
2. Necorelări conceptuale

2a. Provocarea corelărilor și definiția discriminării (directe)

Discriminare directă
bazată pe gen,
apartenență etnică,
disabilități, etc.

Discriminare
algoritmă bazată pe
corelări și temeieri
intermediare

13

2b. Discriminare indirectă

Decizia nu este întemeiată pe criteriile protejate (de ex. disabilitate, gen, etnie), însă are un impact disproporționat de dezavantajos asupra unui grup caracterizat de un astfel de criteriu.

→ Chestiuni utile, dar procedurale (a se vedea pct. 3)

14

2c. Discriminare emergentă

- Noi tipologii de discriminare sistemică prin clasificare socială
- De ex. statut socioeconomic, norme corporale
- Nu sunt protejate în dreptul Uniunii

Discriminare algoritmă

Grad înalt de
granularitate
Corelare și invocarea
de argumente
Interpretativ

Dreptul Uniunii

Unidimensională
Axă unică
Flexibilitate și
deschidere limitate

3. Probleme procedurale - sistem individual bazat pe drepturi *ex post*

- Probleme cu detecția discriminării
- Probleme cu dovezile
- Probleme cu alocarea responsabilității/obligațiilor
- Procedurile individuale sunt costisitoare și complexe

Rezumat

- Nu toate aspectele legate de discriminarea algoritmică fac obiectul nediscriminării UE și a legislației în materia egalității
- Necorelări conceptuale
- Implementarea prin strategia drepturilor individuale nu este eficientă

4. Reacții pe cale juridică în 31 de state europene

19

Principalele constatări

- Răspunsuri formale (legislative) limitate - decalaje față de dreptul Uniunii pot fi constatate și în statele membre UE.
- Mai puține dosare în instanță datorate problemelor aferente strategiilor bazate pe drepturi individuale.
- Se fac multe eforturi pentru politici, dar rareori rezultatele sunt obligatorii sau direcționate pe combaterea discriminării.

20

Bune practici și oportunități

- Utilizare creativă a instrumentelor existente (de ex. GDPR)
- Inter-/multidisciplinar
- Abordări *ex ante*
- Diseminarea cunoștințelor; cursuri
- Diversificarea comunităților profesionale
- Dezvoltarea și promovarea unor strategii clarificatoare
- Monitorizarea și supraveghere, mai degrabă decât proceduri individuale

PREVENT
REDRESS
OPEN
TRAIN
EXPLAIN
CONTROL
TEST

Aveți întrebări? Comentarii?

Alte întrebări și comentarii?

j.h.gerards@uu.nl

